

Anmeldelser

PAUL L. ERRINGTON: *Of Predation and Life.* (277 pp.). – Iowa State University Press, Ames, Iowa 1967. Pris: 5,95 dollars.

I 1962 døde den amerikanske vildtbiolog og professor ved Iowa University PAUL L. ERRINGTON. Gennem mere end to hundrede videnskabelige og populære artikler havde han da delagtiggjort en vid kreds i resultaterne af sin forskning gennem godt 30 år. 2 bøger nåede han også at udgive inden sin død, og takket være hans hustru og nære medarbejder er manuskripterne til yderligere to blevet færdiggjort og trykt – i 1963: *Muskrat Populations* og i 1967: *Of predation and life.* Kun den sidste af disse skal omtales her.

Forholdet rovdyr - byttedyr er et kontroversielt emne, det er bogen ikke. Den er ikke nogen videnskabelig gennemgang af emnet og ikke et ensidigt debatindlæg, men en memoirepræget fremstilling af ERRINGTONS allerede nu klassiske iagttagelser over fænomenet predation.

ERRINGTON havde en særlig evne for at iagttage ude i naturen, og han gennemførte hele sit liv at udnytte denne evne. De mange iagttagelser kom til at danne grundlag for en række hovedtanker om predation. Ideer hvis almengyldighed ERRINGTON dog udtrykte sig forsigtigere om end mange efterfølgere i studierne. Denne forsigtighed kommer i den foreliggende bog til udtryk i kapiteloverskrifter som: »Predation and the Bobwhite Quail: Some comfortable generalizations«, »Pheasants and Grouse: What some studies seem to show«, »Predation and the Muskrat: When the patterns still looked fairly simple«. Samtidig antyder overskrifterne bogens uhøjtidelige form.

Hver gang et emne bliver fremdraget og gjort til genstand for udforskning, sker der en udvikling af undersøgelsesmetoder i retning af specialisering og forfining, og resultaterne søges konkretiseret i tal. ERRINGTONS hensigt med bogen har imidlertid ikke været at skildre denne udvikling i studiet af predationen, endsiges at gøre status over vor viden på dette felt. På grundlag af et livs erfaringer søger han i stedet at anskueliggøre, at predation er et ganske naturligt led i naturens husholdning. Alene den naturforståelse og -glæde og den tolerance, der her kommer til ud-

tryk, gør bogen anbefalelsesværdig og lærerig. Det er en klog og rig mand, man er i selskab med.

ELIOT HOWARDS klassiske bog »Territory in bird life« fra 1920 kan stadig læses med udbytte, selv om kendskabet til territorial adfærd hos fuglene er øget meget siden dengang. På samme måde vil man længe med udbytte kunne læse ERRINGTONS skildringer af, hvorledes hans ideer om predation voksede frem og samledes til et helhedsbillede.

BIRGER JENSEN

JOHN G. WILLIAMSEN: *A field guide to the national parks of East Africa.* (352 pp., 16 dobbelttavler, hvoraf de halve i farver, desuden en del kort og 22 tegninger af pattedyr og fugle som tekstfigurer). – Collins, London 1967. Pris: 45 sh.

Den foreliggende bog kan betragtes som en fortsættelse af samme forf.s »Field guide to the birds of East and Central Africa« (1. udg. London 1963), hvor størsteparten af de forekommende fugle er omtalt og afbildet på traditionel måde, som i PETERSON'S felthåndbøger. Figurerne, der er udarbejdet af RENA FENNESSY, er smukke og vellignende. Den sidst udkomne bog falder i 3 hovedafsnit, hvoraf det første er beskrivelser af Kenyas, Ugandas og Tanzanias forskellige reservater med lister over pattedyr og fugle, for de sidstes vedkommende med sidehenvisninger til den nævnte fuglebog; en del gode kort støtter orienteringen. Det næste hovedafsnit er en udmærket fremstilling af disse egne pattedyr, og i det sidste behandles en række fuglearter, som ikke er taget med i fuglebogen og kaldes »rarer birds«, hvilket dog kun gælder Østafrika. De har deres hovedudbredelse i vestligere eller sydligere egne, og flere er vel kendte gæster på det europæiske fuglemarked. Begge bøgerne er meget vigtige for zoologinteresserede afrikaturister, og som antydning giver den om nationalparkerne, hvilke former man kan træffe i de enkelte områder. I tavleforklaringer og faunalister benyttes kun de engelske dyrenavne.

LØPP

DEREK GOODWIN: *Pigeons and doves of the world.* (446 pp., 3 farvetavler og talrige tekstfigurer, udarbejdet af ROBERT GILL-

MOR). — Trustees of the British Museum (Natural History), publ. 663, London 1967. Pris 126 sh.

På de første 50 sider af denne bog behandles de almene forhold vedrørende duerne. I de enkelte kapitler omtales nomenklatur, tilpasning, farve, fældning, æg og talrige adfærdsmønstre i forbindelse med fødeoptagelse og yngelpleje samt ved synet af fjender. Der er gode illustrationer, og farvetavlerne hører til i dette afsnit. Resten af teksten er en systematisk fremstilling af de forskellige duearter. Ved hver form omtales udseende og feltkendetegn, udbredelse og opholdssteder, føde, ynglebiologi og stemme efter et fastlagt skema. Ved hver art findes endvidere en kort bibliografi og et udbredelseskort, og der er gode tegninger af alle vigtigere former. Der er ingen systematisk ordnede farvetavler, og den geografiske variation inden for de enkelte arter er kun omtalt summarisk; men der er gode litteraturhenvisninger, og der kan næppe være tvivl om, at mange zoologiske haver og museer verden over i fremtiden vil have stor nytte af dette statelige værk.

LØPP

AXEL AMUCHASTEGUI: Studies of Birds and Mammals of South America, with descriptive text by HELMUT SICK, and an introduction by SOLLY ZUCKERMAN. (63 pp. hvoraf 24 er helsides farvetavler). — John Murray & The Tryon Gallery, London 1967. Pris 105 sh.

Værket må betragtes som en kunstbog med en række pragtfulde billeder af sydamerikanske fugle og pattedyr, udført med stor nøjagtighed og godt reproduceret. Det er gennemgående former, som er omtalt i større opslagsværker eller kan ses i zoologiske haver. Rækken starter med en pompøs og opmærksom Kondor, der efterfølges af et eksemplar af den største og stærkeste skovboende høg i Verden, en vildt udseende Harpy. Endvidere vises bl.a. Amerikansk Stor Hornugle, Hyacintara, Coscorobasvane, Nonneand, Turkisfugl og Syvfarvet Tangar, og af pattedyr bl.a. Puma, Ocelot og Snohalebjørn. Af de større former er kun hovederne afbildet; de mindre er gengivet i hel figur. Der er én side tekst til hvert billede, og for dens lodighed borger den tyskfødte

forfatters navn; den er godt afpasset til sit formål og giver, hvad der er brug for, uden svinkeærinder, hvad indledningen ikke er ganske fri for. Bag i bogen findes et register over videnskabelige, latinamerikanske og engelske dyrenavne.

LØPP

EDWARD WILSON's Birds of the Antarctic. Ed. BRIAN ROBERTS. From the original illustrations in the Scott Polar Research Institute, Cambridge. (191 pp., 316 tekstfigurer, til dels farvelagte). — Blandford Press, London 1967. Pris 105 sh.

En meget smuk mindebog om EDWARD ADRIAN WILSON, der fulgte ROBERT FALCON SCOTT på begge hans store ekspeditioner til Antarktis, Discovery-ekspeditionen 1901–1904 og Terra-Nova-ekspeditionen 1910–1912. Han var en af SCOTT's ledsagere på den sørgelige sløderejse til Sydpolen, som de nåede lidt over midten af januar 1912, en måned efter ROALD AMMUNDSEN, men som kostede dem livet. WILSON var lægesøn og selv læge. Fra sin tidligste barndom havde han interesseret sig for naturen; han begyndte at tegne og gøre notater i en meget ung alder, og det er først og fremmest som ekspeditionsmand og kender af den antarktiske fuglefauna, han vil blive husket. Selv om han døde i en alder af knap 40 år, fik han meget ud af sit liv.

I bogens første kapitler gives en biografisk skildring af WILSON; hans virke under de to nævnte ekspeditioner samt i de mellemliggende år, hvor han beskæftigede sig med den hjemlige fauna, omtales. Derefter følger en lang række af hans tegninger, hvoraf en del er kendt fra tidligere publikationer; men adskillige har ikke været offentliggjort før. De forskellige pingviner, navnlig Kejserringvingen, og stormfugle indtager selsagt den betydeligste plads i dette materiale. Der findes også tegninger og skitser af fugle fra nordligere egne, bl.a. fra Auklandøerne, hvorfra han bl.a. har Tuien og en Springparakit. Disse billeder kan kun vække udelt beundring; der er ro over dem, der skal være ro over, og fart over dem, som skal forestille dyr i bevægelse, således Søleopardens jagt på en Kejserringving. Endvidere findes noter til billederne, uddrag af WILSON's dagbøger, en værdifuld bibliografi og et godt sagregister.

LØPP